

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid. Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douări 24 fil., — de trei 30 fil.,
rândul cu litere garmond.

Analisarea istorică a patriotismului.

VI.

Înăindu-se puterea de stat, se începe o dezvoltare curioasă pe seama statului. Unde are baze tari, omogene, etnice, statul începe să se *nationalizeze*. Primește colorit național, din îndemn de conservare proprie, iar națiunea vede în stat un aliat, pe care-l folosește ca instrument. Națiunea și statul se contopesc într-o unitate și se formează *statul național*.

Dacă într-un stat deosebirea numerică între cetățenii, care stăpânesc statul și împregnează caracterul național, și între celelalte elemente, eterogene după limbă, este prea mare, — statul primește caracterul național al celor dintâi, și cere dela toți cetățenii, prin organele sale, sentimente patriotice în culori naționale, cere *patriotism etnic*. Locuitorii din Germania sunt obligați să aibă patriotism german, cei din Franța francez, cei din Italia italian, etc. Mai vine apoi nevoie în unele state de a se stabili o limbă unitară pentru mai ușoara funcționare a mașineriei de stat, dându-se astfel naștere asimilării, care se face pe întreaga linie, după forme deosebite.

Nizuințele acestea se găsesc în toate statele naționale. În toate și espus elementul eterogen la cele mai înverșunate isbucniri a puterii de stat. Asuprarea e la modă. Dar asuprarea e un eflux al democrației. Majoritatea națională dictează minorității etnice, și cu ajutorul instrumentului numit «stat» caută să o nimicească. Pe calea aceasta a franțuzit Franța Italianii din Nizza, introducând în școale limbă franceză, suprimând ziarele italiene și închizând opera italiană din Nizza. Tot așa au făcut Italianii cu Francezii din Aosta. Le-au italienat școala, justiția, administrația. Germania face apoi la fel cu elementele de altă limbă. Le impune limba germană. Spania încă oprește pe Basci să se folosească în școală de limba lor. Pretutindenea se face deci asimilare.

Acolo apoi, unde popoare de egală tărzie trăesc în stat împreună, și cu privire la importanța lor nu prea este deosebire, se formează un popor de stat, fără colorit național, și se formează un patriotism de stat. De exemplu în Belgia și în Elveția, iar acum și în Austria. Astăzi în Austria nu mai dă Nemții singuri caracterul statului, decât să deșteptă și celelalte popoare negermane la conștiință națională, și întările culturale și politice, cer și ele drepturi dela stat. Patriotismul în Austria nu mai e național, nu mai e german, ci e *austriac*, e patriotism de stat.

Dacă o națiune a avut nefericirea de a perdu pe urma răsboiului conțional, cari acum nu mai aparțin sferei limbistică și antropologice, —

la momentul dat îi reclamă, pe baza noțiunei de patrie, care își are rădăcinile în tradiție și în democrație. Se decretează de națiuni fundamentale ale complexului de idei referitoare la națiune momentele petrecute împreună din istoria mai nouă și — voința poporului. Aici ideea patriotismului e scoasă din conștiința faptelor istorice, sevărșite împreună, și din voința de a rămâne toti în comunitatea avută. Existenta unei națiuni e deci continuarea plebiscitului. Aceasta e ideea fundamentală a principiului de naționalitate, în concepția sa ceea mai curată democratică. De exemplu Elsația-Lorena, provinciile alăturate în 1871 la Germania, provincii, care în majoritatea lor erau germane după limbă și după rasă, dar franceze după sentimente. Germania le-a luat, pe temeiul comunității limbii, Franța le reclamă, pe temeiul comunității sentimentelor și a făptuirilor sevărșite împreună.

Patriotismul etnic al frânturilor de popoare, care țin la patrie, e de multeori foarte ciudat. Așa de exemplu între Sârbo-Croații din Austria se află și de aceia, care nu se mulțumesc numai cu incorporarea Bosniei și Herțegovinei la imperiul austro-ungar, ci doresc chiar și anexarea Sârbiei independentă la monarhia habsburgică, din următorul motiv: Sârbii din regat sunt mai puțini decât cei din statul vecin austro-ungar. Trebuie să se unească deci cu aceștia, cu cei mai mulți, pentru că la momentul dat să-și poată elupa împreună independența. Trebuie să fie distrusă întâi o patrie sârbească, pentru a se putea crea alta, pe seama tuturor Sârbilor!

Teritoriul iubirei de patrie s'a extins mult în timpul din urmă. Națiunea poporului nu mai e astăzi așa de îngustă ca înainte cu osută de ani. Astăzi orașele nu mai poartă răsboiale între olală și nici ținuturi cu aceeași populație. Opiniunea publică nu mai admite lucrul acesta. Un răsboiu între Nemți și Nemți, Italiani și Italiani, etc. e astăzi de închipuit numai pe motive economice, ca răsboiu civil, cu caracter social. Am văzut doară cum la anul 1912, serbându-și regimentul de dragoni brandenburgian numărul 2 împlinirea primului secol dela învingerea raportată sub Frideric cel mare asupra Austriacilor, a inițiat o colectă, al cărei rezultat a fost trimis la Graz, pentru sprințirea lățării germanismului în Austria. Învinșii sunt ajutorați deci de învingători, ca se poate remânea aceea ce au fost: Nemți!

Contopirea singuraticelor popoare în câte un stat s'a făcut pe unele locuri cu o celeritate atât de mare, încât conștiința solidarității cu privire la statul comun n'a putut șterge de tot alte conștiințe, și astfel a rămas în ființă și câte un patriotism provincial, basat pe raporturile economice, sociale și istorice, ale singuraticelor părți de țară. E patriotismul specific local, care între împrejurări poate duce

la desfacere, cum s'a întâmplat cu Norvegia, care a rupt cercul de solidaritate cu Suedia, și și-a decretat independența.

Secretul succesului.

— Tineretul nostru. —

III.

Idei atavice.

Trei elemente au influență cu deosebire asupra vieții morale a omului: natura, ideile și obiceiul, despre care se zice că formează o a doua natură.

Conduita oamenilor, care profesă idei nouă, foarte adeseori se acomodează ideilor vechi, pe care le-au părasit, dar nu le-au putut desărca definitiv. Progresăm de obicei pe drumuri bătătorite de forța obiceiurilor și de prejudicii înrădăcinate și întărite de toate rămășișele trecutului. Aceste constituie elementul *irational* al acțiunilor omenesti și în ordinea morală formează un adevarat *atavism*.

Toată lumea admite, că referințele sociale care hotăresc viitorul tineretului sunt schimbante. În vechea organizare a societății soartea tinerilor atârnă dela nașterea lor și de funcția ce puteau să o occupe înaintașii lor. Astăzi, în constituția democratică a statelor moderne, fiecare dintre noi trebuie să fie *fătul lucrărilor sale*. Trebuie să așteptăm numai dela *talentul și cinstea noastră* poziția, pe care în vremurile de demult o dau nașterea și protecția.

Pe terenul ideilor toți suntem de acord. Afară de bogăție, care mai poate fi dobândită și prin moștenire, toate celelalte, poziție socială și politică, onoruri, renume, toate trebuie cucerite prin hărnicie. Totul este accesibil pentru toți, dar numai inițiomii care întrec pe ceialalți prin curaj și vigoare își ajung scopul.

Aceasta e teoria, și în cazul de față teoria este într-o toată în conformitate cu natura.

Într-adevăr natura a făcut pe toți oamenii *egali* și toate bunurile *comune*; numai *faptele libere* ale indivizilor dau un fel de preferință asupra altora.

Și totuși, cu tot acordul dintre nață și idei, nu se poate nega, că n-ar exista în societatea în care trăim un element *irational*, bazat pe *idei atavice*, care desorientează pe mulți dintre tineri, făcându-i să-și pună nădejdea în sprințul *grătuț* al altora, iar nu în valoarea și hărnicia lor. Cine nu vede în acest lucru o gravă turburare a relațiunilor sociale și peste tot o enormă pagubă pentru tinerii însăși, care în chipul acesta își compromit rău izbândă?

In vechea organizare a societății era firesc, ca individul, care voia să intre într-o asociație unde toate funcțiile erau așteptate, să se pună sub protecția unui fericit stăpânitor, spre a se adăposti la umbra lui și a pătrunde prin sprințul lui în acel templu rezervat.

In societatea română, de exemplu, n'avea *drepturniții civili* decât cetățeanul. Străinii care se adăposteau în Cetatea eternă, fără de acest drept, și nu voiau să decadă la starea miserabilă de sclav, trebuiau să intre în clientela vreunui *pătrician*, care făcea să le fie respectate *drepturnile* omenești de morile de fer ale formalismului juridic roman.

Tot așa în societatea feudală, bazată pe *privilegii* și pe *împărtășirea* ierarhică a stăpâni, spre a putea profita de protecția legilor, nu era alt mijloc decât să cauți scăpare sub *suzeranitatea* vreunui nobil. Spre a putea exercita vre-o meserie, trebuia să intre în vre-o breaslă și să te susțui tuturor statutelor și regulamentelor ei. Spre a avansa la milie și era de lipsă să intre în grădini vre-unui căpită. Spre a te ridica în funcții politice încă nu era altă

cale, decât să câștigi *familiaritatea* vreunui dintre cei care erau în astfel de funcții în urma prerogativelor de naștere. Asemenea cine nu era *nobil* din familie, trebuia să se multămească a fi vasal și să-și aștepte înaintarea dela favoarea aceleia, pe care îl servea.

Cine nu va mărturisi, că în teorie veacul nostru a *scuturat acest jug*, rupând rețea de fer cu ochiurile ei făcute din privilegii? Cine nu va recunoaște, că tineretul de azi nu mai are nevoie să aștepte izbândă dela favoare și dela prietenie, ci și-o poate cucerii însuși prin merite, prin *talent, cinstă, muncă și hărnicie*? Dacă n'ar fi așa, ar fi zădarnică dezvoltarea istorică din cele patru veacuri din urmă și ar trebui să ștergem din dicționarul nostru cuvântul *progres*.

Și cu toate acestea, când ne oprim ochii asupra *realității practice*, cu adâncă durere trebuie să observăm, că o însemnată parte a tineretului se reintoarce, printre un groasnic salt, la timpurile feudaliții. Așa fac cei care așteaptă izbândă, ca și vasali din veacul de mijloc ori ca slavii vremurilor antice, dela favoare, dela sprințul gratuit al celor care stau pe culmea norocului și puterii, iar nu dela valoarea și hărnicia lor.

Pentru acei dintre cetători, care n'au pătruns încă în sensul ideilor noastre, este un cuvânt care intocmai ca o lumină, ca o *revelație* poate, le va lumina adâncurile realității sociale, meschine și miserabile, care cu toată îngâmfarea noastră pompoasă trebuie să ne umilească adânc. Acest cuvânt este *recomandația*.

Față cu problema grea a succesului, tinerii sunt de trei categorii. Sunt înainte de toate tinerii *trecutului*. Asemenea scoicilor care se lipesc de stâncă pe care sunt născute, aceștia așteaptă dela cei care le-au dăruit zilele, persoane care instituții sociale, succesul vieții lor. Sunt apoi tinerii *vîitorului*. Aceștia înțelegând, că vremea eredității și a privilegiilor a dispărut ca să nu mai revină, se armează de luptă, își adună și exercită puterile.

Intre aceste două categorii de tineri, este o a treia, hibridă, care neavând nici moștenirea trecutui, nici energia să cuceresc viitorul, se leagă ca scaul de obiceiul primejdios al *recomandației*. Fără titlu spre a putea reclama hatâruri speciale, fară valoare spre a-și putea clădi succesele pe propria hărnicie, încercă să se introducă în organismul societății moderne în mod *fraudulos* printre mijloc degenerat, imitație vicină a vechilor privilegi.

Să o spunem din capul locului, că *sistemul recomandațiilor* este o rușine și o nenorocire pentru societatea în care trăim. Este o epitetie *rușinoasă* pentru cel ce o primește, *corupțioare* pentru societatea în care se introduce ca o boală secretă; dar e peste măsură *primejdiosă* pentru tineret, care crește astfel într-o trăindă nelucrare, punându-și toata nădejdea în recomandațiile protectorilor săi.

Tineretul, care în organismul neperfect al societății din timpurile vechi se ridică în sarcina statului, se potrivea în forme sociale din timpul său și înălțarea-i era într-o toate funcții era de legală. Astăzi însă, cei care se refugiau la mijlocul rușinos al recomandațiilor, o fac în contra dreptului adoptat de societate, pentru că așteaptă la recomandația, ba cei mai mulți o condamnă în mod categoric. Astfel de tineri se ridică pe umerii altora până în funcții, în care n'ar fi trebuit să ajungă decât în urma sârghișei lor.

Sistemul recomandațiilor este și mai grav în consecințele sale, pentru că este o piedică veșnică pentru progresul social, care se săsește să scape de regimul privilegiilor, spre a ajunge odată la legalitate și *drepitate* pentru toți.

E o priveliște prea puțin încântătoare, să vezi pe acești tineri lipsiți de curaj, cum scâncesc în salele de așteptare ale

ministrilor și în antișambrele celor puternici, cum își perd timpul și energiile în vesnice nădejdi, în gudurări, în servilism, pe când folosindu-le cu hănicie ar putea ajunge la succes pe cale cinstită. Această priveliște ar trebui să umple de desgust pe tinerii generoși cari în cu ardoare la cinstea lor și a neamului. Noi nu o vom mai zugrăvi, ci ne mărginim a indica căteva idei, roade ale unei experiențe deja lungi într-un mediu social, în care am avut destule prilejuri să cunoaștem realitatea vieții.

Recomandațiile nu sunt numai *nelegale* și urate, prin faptul că cele le căută, se supune capriilor unui particular, în loc de a căuta autoritatea legii, dar prea adeseori sunt și *nefolositoare* și *dăunătoare*.

Sunt nefolositoare, pentru că orice s'ar zice, în cele mai multe cazuri aderatul *merit* triumfează asupra gogomâniei celui cu recomandații. Pentru că aceia, la cărui recomandație se face apel, sau nu recomandă, sau o fac aceasta foarte slab, constată că nu trebuie să fie hotărât patronajul lor. Si chiar când recomandă cu toată căldura, adeseori recomandația este fără de folos, pentru că se sfârșă de conștiință dreaptă a celor ce împărtesc favoarea solicitată.

Dar și când în *unele* cazuri recomandațiile sunt cu folos, totdeauna sunt *dăunătoare*.

Sunt dăunătoare înainte de toate pentru aceia, cari mulțumită lor se văd ridicăți într-o funcție, pe care nu sunt capabili să o ocupă și în care, în consecință, iau asupra lor răspundere uriașă în fața lui Dumnezeu și a oamenilor. Pe această Dumnezeu nu poate decât să-i osândească, iar oamenii să-i desprețuiască.

Sunt de asemenea dăunătoare pentru nenorocii cari prin intervenirea unei protecții nedrepte se văd despoiați de răsplata hăniciei lor nobile.

Sunt dăunătoare în general pentru tineret, care abătut dela calea aderătoră, așteaptă dela recomandații favoarea, care trebuie să fie și este în general răsplata muncii și statoniei.

In sfârșit sunt dăunătoare recomandațiile și pentru patrie, care e în drept să pretindă dela noi întregul nostru devotament.

Această greșală de conduită a tinerilor, cari în loc să-si fortifice spiritul la facultăți, lâncezesc în antișambrele celor puternici, cari în loc de a se întrecoce în lupte întăritoare, se înjosesc în linguriști, duce cu siguranță la decăderea intelectuală și morală a neamului, periclitându-i gloria și înflorirea.

Voi tinerilor, cari simțiți în voi energia tinerei și aspirațiunile nobile ale succesorului, încercăți voi cei dintâi să puneti capăt acestui abuz! Fugiti din antișambrele celor puternici, pentru că sunt numai pentru lachei, și vă refugiați la facultăți, în bibliotecă și în laboratorii. Aici nu se cultivă favoritismul nesigur, ci se desvoltă fortele, cari singure ascund *secretul succesului*.

st.

Răsboiul.

Din ultimul comunicat oficial afărmă că în Polonia și în Galitia se mai dau la intervaluri focuri de artilerie, dar în general liniște. E mare zăpada și frigul și din acest motiv

alte operațiuni militare nu se pot face. În Carpați apoi, după lupte grele, purtate în cursul săptămânei trecute, toate trecătorile au fost luate din mâna dușmanului, care a fost alungat până dincolo de înălțimi. Succesele trupelor noastre sunt foarte însemnante, cu atât mai vîrstos, că ai noștri au trebuit să lupte prin zăpadă și pe vreme nefavorabilă. Au ajuns în captivitate peste 10.000 de Ruși.

La granițele sărbești e vorba că acum să se înceapă ofensiva din partea trupelor noastre concentrate acolo și întărite și cu trupe germane. În Bucovina e liniște. Comandanțul trupelor rusești s'a retras până la Suceava unde așteaptă să sosească trupe noue rusești. În Franția Nemții au avut succese noue. Au cucerit mai multe tranșee dela Francezi, apoi mitraliere, tunuri, și au făcut mai multe sute de prizonieri. Turci încă se țin bine față de Ruși.

O vorbire engleză agitatorică.

Când era în plină dezvoltare marele răsboiu, al cărui sfârșit încă nu poate prevedea nimeni, cancelarul Angliei, domnul Lloyd George, a rostit în Londra, în fața unui public foarte numeros englez, o vorbire agitatorică, îndemnând în ea pe consaționalii să se înroleze în armata engleză și se plece în răsboiu în contra Germaniei. Ca să se vadă, cum a fost privit răsboiul din capul locului din partea dușmanilor noștri, dăm și noi vorbirea aceasta, publicată de toate ziarele germane, în traducerea făcută după textul german apărut în foaia din loc „S. D. Tageblatt“ numărul de Joi, 21 Ianuarie n. 1915. Cancelarul Lloyd George a spus următoarele:

„Cinstea națională este o realitate, și orice naționă, care o nesocotește, se osăvădeste pe sine însăși. Pentru ce în acest răsboiu este implicată și cinstea noastră? Pentru că noi suntem legătuți prin o datorie de onoare să apărăm libertatea, inviolabilitatea și neutărnarea unui vecin, care trăiește în pace. La aceasta el nu ne poate săli, fiind că era prea slab. Dar acel bărbat, care ar declara, că datoria lui s-a sters, fiind că contrarul lui era prea slab, pentru că și o incasase cu forță, — este un nemeric.

Din această cauză noi am încheiat un contract, un contract sărbătoresc, pentru apărarea Belgiei și a independenței sale. Ne-am pus numele sub acest document, dar ele nu stau singure. Rusia, Franța, Austria și Prusia, și ele toate sunt subscrise. Pentru ce însă nu și-să împlintă legăturii angajamentele? „Este în interesul Prusiei de-a rupe acest contract, și în consecință ea lucrează conform acestui interes“. Pentru ce? O mărturiseste pe fată despăctând în modul cel mai cincic orice principiu de drept. „Contractele leagă numai până atunci, până când zace în interes de-a le ține“. „Ce este un contract? — zice cancelarul Germaniei — „o zdranță de hărție“.

Ei bine, are cineva dintre D-voastră din întâmplare la sine o baneră de cinci

funti? (Răsete.) Eu nu i-o cer! (Răsete de nou). Sau aveți vre-o căteva din aceste mici și drăguțe hărțuțe de căte un funt sterling la D-voastră? Dacă aveți, atunci vă rog, ardeți-le! Căci doar sunt numai zdrante de hărție! (Aprobare.) Din ce sunt ele făcute? Din zdrante! (Răsete.) Insă ce valoare reprezintă? Ele înseamnă credutul imperiului britanic!

Contractele între țări înseamnă cursul artei diplomatice internaționale. Să sim și să gândim nobil. Comercianții germani au de sigur, ca și alții comerciații din lume, o reputație ciosită. (Ascultati, ascultați!) Dar când cursul comerțului german ar cădea la nivelul pe care stă diplomația germană, atunci nici un singur negustor dintre Shanghai și Valparaíso nu mai da nimic pe semnatura lui. Această teză despre zdranța de hărție, aceasta teorie benhardiană, că un contract e valid numai atât timp, că îți folosește, surpă toate legile fundamentale.

Aceasta este calea cea mai directă spre barbarizm. Este tocmai așa, ca și când rolul magnetic ar fi delăturat pe motiv că-i sătă în cale unui vas de răsboiu german. (Răsete.) Intreaga navigație ar fi periclitată, ingreutată, imposibilă. Sau cum aș zice, întreaga mașinărie a civilizației s-ar prăbuși, când doctrina susamintă ar rămâne victoriă în această luptă. De aceea luptăm noi contra barbarizmului. (Aprobare.)

Dar ce zic ei spre desvinovățirea lor? Voi aminti interviul ambasadorului englez cu finaliți funcționari germani. Când venise vorba asupra amintirii contract, ei spuseră numai atât: „N-șejtă nimic. Iuteala în acțiune este marele avantaj al Germanilor“. Dar este un și mai mare avantaj pentru o naționă: Cinstea în acțiune! (Aprobare.)

Germania spunea, ca să se scuze, că Belgia întrigează contra ei și s-ar fi aliat cu Franția și Anglia, ca să o atace. Aceasta nu numai că nu e aderător, ci Germania știe, că nici nu consumă. De altă parte ea să se scuze, că Francia ar fi trecut prin Belgia, ca să invadeze Germania. Absolut neaderător! Francia a oferit Belgiei cinci corperi de armătă spre apărare în cazul, când ar fi atacată. Belgia a răspuns: „Nu-mi trebuie săcă, că eu am cuvântul împăratului. Si s-ar putea, ca un Cesar să spună o minciună?“ Toate basmele, că Belgia ar fi fost trădătoare, să desminte prin aceasta de-a sine. O mare naționă ar trebui să se rușineze, lucrând tocmai ca un negustor falimentat.

Belgia a fost tractată, în felul cel mai brutal. Cât de brutal nici nu se poate spune încă eu preciziune, deși stiu deja prea multe. Ce a făcut Belgia? I-a trimis Germaniei un ultimatum? A provocat-o pe Germania? Să pregătească Belgia la un răsboiu împotriva Germaniei? Să facă vinovată de vre-o nedreptate față de Germania, încât „Kaiser“-ul să se afle îndemnat să intervină? Belgia era doar unul dintre statele mici ale Europei, care mai puțin dădea sără spre nepăceri politice. Belgia era pacifică, industrială, muncitoare, bănică și nu supără pe nimeni. Ogoarele ei sunt devastate. Satele făcute scrum și cenușă, comorile ei de artă distruse, bărbății ei măcelăriți și durere — și femeile și copiii sărmani Belgiei!

Dar să ce adăcă făcuse Belgia? Care a fost crima ei? Aceasta, că s-a băzuit pe cuvântul unui rege prusian! (Aprobare.) Eu nu știu, ce speră împăratul să ajungă prin

acest răsboiu. Eu am în această privință o părere foarte rea. Una însă e cert: În viitor nici o altă naționă nu va mai comite o astfel de crimă. Nu am intenționat să discut toate rapoartele răsboiului. Multe din ele sunt și neadverate. Un răsboiu e ceea ce grozav și înfricoșă. Dar eu nu afirm, că toate povestirile despre oribiliță comise, sunt și dovedite. Peste acestea voi trea și voi aminti numai, că dacă trimiți două milioane de oameni în răsboiu, sigur întră arestia se va găsi un anumit număr, care se comită fapte, despre care națiunea singură trebuie să se rușneze. Mă-mi ajunge să știu numai ceeace Nemții singuri admit, apără și publică: arderea localităților și omorârea populației nevinovată! Si întrunecă? Pentru că a puscat asupra soldaților germani! Dar bine, ce și aveau să caute aici soldații germani? (Răsete). Belgia a lucrat numai cum li dicta sfântul drept, când și-a apărat patria. Adeverat, că belgienii când puscau nu erau îmbrăcați în uniforme. Dar acum să ne gădim, că nu făhir întră în castelul „Kaiser“-ului din Potsdam, și demolează mobilierul, și pușă la pământ servitorimea, și dărburește toate operele de artă, — anume de acelea, ne care le-a crezut el singur, — și-i arde manuscrise prețioase. Ei bine, credetă D-Voastră, că în cauză acesta „Kaiser“-ul ar aștepta până ce și îmbrăca uniformă, ca să-l culce pe tălah la pământ?

Germania pentru perfidie ei a fost deje pedepsită. Ea a pătruns în Belgia, ca se cruce în timp. Timpul însă a treut și în loc se căstiga, ea o pierdut numai numeroase ei cel bun.

Dar Belgia nu este singură între mici națiuni, cari în acest răsboiu su fost atacate. Aș dori să nu las neamintită nici pe Sârbia. Istoria Sârbiei nu este nepătată. Dar care istorie, s-ar putea zice, că este fără pete? Aceea naționă, care se simte fără de nici un răcat, să arunce prima piatră asupra Sârbiei. Sârbia a treut prin o aspirație să-a câștigat libertatea cu un curaj tenace, meninându-o cu aceeașă bravură. Dacă către Sârbi ar fi amestecați în cauză omorul arhiducelui, atunci ar trebui pedepsită. Sârbia admite aceasta. Guvernul sărbesc nu are de-a face nimic cu acest lueru. Austria însă nu a cerut-o aceasta. Primul ministru al Sârbiei este unul din cei mai capabili și mai cinstiți bărbați ai Europei. Sârbia s-a învoit a pedepsi pe aci supusi ai ei, asupra căror s-ar putea dovedi, că sunt părți la asasinatul arhiducelui. Să putea pretinde ceva mai mult? Si cari au fost condițiunile austriace? Sârbia simpatiza cu frații ei din Bosnia. Această simpatie a constituit una din crimele ei. Această simpatie trebuia să fie exterminată. Să poată observa spiritul austriac, care este același, ca și cel din Saverne. Cum poate ceteza cineva să facă critică unui ofițer prusian? Un răs înseamnă o crima de stat, iar căpitanul amenință, că redevină cu cauză, va pușca. Foilor sărbești nu le este permis să critice Austria. Aș fi foarte curios să știu, ce s-ar fi întâmplat, dacă noi cearăm același lucru foilor germane?

Sârbia a răspuns: „Bine! Vom da zilelor ordin, să nu mai critice Austro-Ungaria, etc.“ Mai departe Sârbia promite, că nu va mai simpatiza cu Bosニア, nu va mai scrie articoli critici asupra Austriei, nu va mai permite întruniri politice, în cari să se vorbească în mod neprietenos despre Austria.

nou de olătă, fără cel mai mic zvon de apă mare.

Locuitorii orașului Bienne se întoarcă veseli de pe creștetul Carataminului, căci cadavrul, în sfârșit, își astă repausul dorit.

O liniște patriarhală își întinse apoi aripa ușoară peste întreaga fire amortită.

IX.

Dar nu mult timp înțin liniștea aceasta aparentă.

In ziua următoare, pe cărd se ivi pe boltă clară soarele — bătrânul cranic — ca o pasare răpitoare plutea deasupra Carataminului un nor negru-cenușiu, spîntecat de fulgere îndrăznețe. Peste vîțină vreme o astă furtună se desfășură dinăuntru dinăuntru dinăuntru dinăuntru, încât și roșile repezi de pe coasta muntelui spălără aproape toate casele dela piciorul său stufoas. Suprafața netedă de mai înainte, oglinda ochiului albastru, se schimbă în munti de apă. Valurile săltărește păsările zăpez și ca un potop se rostogoleau în jos. Din trupul muntelui se desprindeau stânci puternice și în joc nebun se prăvăleau sore gesul întios.

Vîful infernal și urletul nebun al vîntului înforă zile deșărindu-ținuturile Carataminului. Din ce în ce tot mai multă apă năvălea în jos. Cadavrul păcătos al lui Pilat nici în adâncul ochiului de mare nu-și astă liniște atât de mult căutată.

Împăratul, auzind aceasta, căzu pe gânduri și chiemă la sine pe cel mai bătrân mag din țară.

Foișoară.

Pilat din Pont.

— Legenda. —

(Fine).

VI.

La două zile, după vindecarea împăratului, sosi și Pilat din Pont în Roma.

Se grăbi spre palatul împăratesc și căruia audiență. La împăratul.

Tiberiu îl primi mănoș și îl întrebă răstărit, înainte de a-i spune ceva:

— „Pentru ce n'ai cerut și învoirea României, când ti-a cerut poporul jidovește moartea aceluia bărbat minunat, despre a căruia putere vindecătoare vorbește azi toată lumea?“

Pilat incremenți și nu știa ce să răspundă în grabă împăratului înforțat.

— „O, Cezare! El era vrednic de moarte după legile lor, ear eu n'am cutesat a lucha contra voinei poporului“, — răspunse Pilat incurcat.

— „Să-ți tacă gura mincinoasă!“ — strigă Tiberiu aprins de mănie și, porunci să-i secvestreze înălțimă toată, avere, să-i despoie de demnitatea sa înălță și să-i exileze în Galia.

Sumetul locuitorilor al Iudeii nu așteptase o lectie tocmai așa de sporă. Si nici n'o putu suporta, căci în triste preseră a plecări sale în exil își curmă el însuși viața, aruncându-se în sabie.

VII.

— „Aruncă în Tibră cadavrul hădos! — porunci împăratul, când li veni al cunoștință moartea lui Pilat, — ca să și spele pe fundul apei păcărat!“ ...

Poruncă împăratului se împlini înălțată.

Multimea dornică de senzații deosebite și cu strigăt de cărăușul săcăsău și îl scufundă cu satisfacție în apa guralivă, învărtindu-l sălbătate de căteva ori de-asupra ei.

Dar o strajnică furtună începu să biciu în oglinda Tibrului, îndată ce se scufundă în adâncul apei cadavrul nemorocitului Pilat.

O seară și o noapte întreagă s-a tot frâmantat apa. Fulgerile, trăznetele și uretele furtunii nu se potoliră nici cu revărsatul zorilor. Dar dimineață se încordără din toată puterea lor uriașă valurile răsboinice ale Tibrului și aruncă la țără cadavrul lui Pilat.

— „Nici Tibrul nu-l primește! — spuneau Români și suspârătoare, — de bună seamă că-i va

N'a fost de-a juns atât. Se cerea Sârbiei, să mai steargă din listele ei și pe acei ofițeri, pe cari Austria li va numi mai târziu. Dar tocmai acești ofițeri ieșiseră glorioși din ultimele răsboi și daseră o nouă strâlucire armelor sârbești prin capacitatea, curajul și vitejia lor! Nu știi, dacă vinălor, sau chiar capacitatea lor, a tentat Austria, ca să procedeze astfel. Băgați bine de seamă, numele ofițerilor încă nici nu le spuseste Austria, și Sârbia avea să se declare dinainte, că-i va scoate din armata sa.

Sunteti în stare să-mi numiti vreitoră în lumea intreagă, care s'ar dimite la așa ceva? Să admitem de pildă cauzul, că Austria, sau Germania, ar fi trimis un ultimatum analog terii noastre: „Cerem să depărtați din armata și din marina voastră pe toți aceia, pe cari avem să vi-i numim noi mai târziu!”. Ei bine, eu cred, că vă putea numi deja acum vreocătiva: Lordul Kitchener ar trebui să plece. Sir John French, generalul Smith Dorrien nu mai fi, și cu siguranță ar trebui să se duce și Sir John Jellicoe. (Râsete și aclamațuni). Să fie unul din brâvii noștri vechi luptători: Lordul Roberts!

A fost o grea situație pentru mica tărișoară. De o parte condițiile marelui stat milităresc, de sase ori mai preponderant, sprinținită de cea mai mare putere militară din lume. Ei, și nă fine cum s'a purtat Sârbia? Nu atârnă de aceea, ce ță vine în calea văzii, ci totul se reduce la cum stii suporta greutățile ei. Iar Sârbia s'a aflat în situație cu toată demnitatea ei. Ea i-a răsunat Austriai: „Dacă vre-unii dintre ofițerii mei s'ar găsi vinovăți prin dovezi, și voi demite!”. La aceasta Austria răspunse: „Atât nu mă mulțumesc!!!” (Râsete.) Văzăci, nu era vinovăție, ci destăinuire, pe care Austria o persecuta. (Râsete.) Dar acum venia Rusia la rând, Rusia, care avea speciale legături cu Sârbia. Rusii au vrăsăt mai mult decât odată săngele lor pentru independența sârbească. Sârbia este un membru al familiei lor. Si Rusia nu poate privi indiferent un rău tratament al Sârbiei. Austria și Germania știu lucru acesta. Deci Germania se adresează Rusiei și zise: „Eu înzist, ca tu să stai cu mâinile împletecate în vreme ce Austria îl gătuie pe micul tău frate”. (Râsete)

Ce răspuns putea să dea atunci slavul rus? Singurul pe care-l poate da un adevarat bărbat. El se întreprătă Austriei și zise: „Dacă te atingi de mica Sârbie, am să-ți dărăboreșc imperiul tău, ce-i aproape de prăbușire, am să te demolez bucătă de bucătă!”. Si Rusia să și tine de cuvânt! (Apauze prelungite și aclamări.)

Vedeti, aceasta este istoria micilor națiuni! Ah, lumea atât de mult le datorește acestor mici națiuni — ca și oamenilor mici! (Râsete și aclamări). Teoria mărimii, că numai un imperiu mare și un om mare pot fi de folos, ce înseamnă? Da, e sigur, picioarele lungi au avantajul lor la fugă. (Auscultați! ascultăți Râsete.) Frideric cel mare își alegea soldații săi după mărime, și aceasta tradiție a devei pentru Germania intreagă și înțelepcione de stat. Acest ideal ea îl aplică și națiunilor, permitând să existe numai națiuni de o mărime de sase — urme. (Râsete.)

Dar cum am spus, lumea are să multămească atât de mult micilor națiuni. Cele mai mari opere de artă le-au creiat ele. De pildă literatura clasică. Cea mai mare artă poetică a Englezilor s'a născut într'un

— „Bătrâne! oare cum am putea câștiga repaosul sufletului resvrăitor al ucișăului?“ Intrebă Tiberiu pe mag, pironindu-l că privire răstătită.

— Puternice împărate! Mai întâi trebuie să vorbesc cu stelele trei nopti, ca să-mi spună sfaturile*, — răspunse bătrânul ca inspirat, și apoi se depărta plecându-se în fața domnitorului.

In ziua a patra iar era în fața Ceza-

ralului. — Trei nopti am stat de vorbă cu luminătoarele și totdeauna acestea mi le povestiră: Sufletul lui Pilat din Pont și o săndit să pribegiească în veci pe acest pământ, pentru că a permis restigirea Luminei lumii! Asupra lui nici farmecile, nici cele mai înfloritoare blâsteme n'au influență. Cadavrul și-a aflat repaos în adâncul omorâtor, dar sufletul său nu va avea nici până atunci, până când...“

Bătrânul își curmă aici povestea și sta cu capul în piept, înaintea împăratului.

Domnitorul privea cu spaimă la vestitorul tristelor taine ale sorții.

— „Vorbește!“

Bătrânul începu iar, săc domol ca mai nainte:

— „Pânăcând nu se va urea pe creștetul Carataminului o tipără fecioară, credincioasă aceluia, care în urma permisiunii lui Pilat, fu restignit și nu va zice cu glas sonor blâstămul acesta: „Suflet pribegă, în numele Luminei lumii te opresc de a mai conturba muritorii, prin aparițiile tale“.

timp, când ea era sătă de mare, că Belgia, și avea să lupte cu un imperiu mare. Faptele eroice, cari au făcut să se întreure omenirea în cursul unor generații întregi, au fost faptele micilor națiuni, cari au luptat pentru libertatea lor.

(Va urma).

NOUTATI.

Statariul. Conform ordinului, dat de ministrul pentru apărarea țării, s'a introdus procedura statarială pe întreg teritoriul armatei balcanice, așa că în tinuturile de sub comanda corpurilor de armată din Mostar, Gruža, Sarajevo, Timișoara și în comitatul Bacău-Bodrog, apartinător comandei corpului de armată din Budapesta.

Moratoriu în Austria. Guvernul austriac a prelungit moratoriu până la sfârșitul lui Mai. O dispozitie însemnată în ordinul guvernului este stabilirea *intereselor minimale*. Băncile așteaptă, și alte institute de credit, numai atunci se vor bucura de favorurile moratorului cu privire la replătirea depozitelor, când plătesc cel puțin interese atât de mari, ca plateau la 1 August 1914. În caz contrar deponentul are drept să pretindă plătirea imediată a capitalului său.

Măsuri înțelepte. Guvernul prevăzător al Germaniei a luat măsuri în scop de-a sigura pe seama populației proviziuni abundante de pâine bună și nutritoare, ori și că s'ar lungi răsboiul actual. S'a votat o lege, care impiedecă risipa de pâne, și care oprește întrebunțarea cerealelor pentru vite, cai și alte animale. Pâna la proximul seceriș, Germania va avea bucate de săns, iar speculațiile urâte nu se vor putea ivi. Astăzi în Berlin se vinde pânea de două chilograme cu *cincizeci* de fileri; pânea de secară, de altfel excelentă, costă 40 de fileri în greutate de două chilograme. Cei ce și-au închipuit, că poporul german va fi biruit prin foame, vor avea mai puțin cu o iluzie.

Semne de îndatorire. Atașatul militar român din Constantinopol s'a prezentat la ambasada germană cu prilejul zilei nașterii împăratului Wilhelm. Atașatul amintit a exprimat ambasadorului sincerile simpatii ale armatei române pentru suveranul Germaniei și pentru armata germană.

Nume nou. Cum văzesc ziare engleze, germanii au dat orașului cucerit Lodz, din Polonia rusească, numele de *Neu-Breslau*.

Unsprezece fii în răsboiu. Din Cracovia se anunță, că un bătrân, cu numele Buczek, are 18 copii și din aceștia au plecat în răsboiu unsprezece. Șase dintr-înșii au și căzuț morti pe câmpul de onoare.

Tranșee aruncate în aer. Rapoartele germane și franceze de pe câmpul de răsboi amintesc adesea, că felul de luptă în Flandria s'a mai sporit cu un nou soi de operațiune. Germanii așteaptă se apropie în secret, pe sub pământ, de tranșeele dușmane, sub care așeză minele explosive și aruncă în aer pe ostasi, cari poste nu se aşteaptă la acest atac. Efectul ingrozitor nu se poate descrie.

X.

Nu era lucru tocmai așa de ușor să împlinești dorința profetului, căci aveai de-a face cu un spirit.

Iar spiritul nu-i ființă trupescă, să te poți lăsa de piept cu el. Dar în urmă, totuși așa și o copilă, care era aplicată să merge la ochiul cel de mare și a rostii blâstemu.

— „Te vei prăpădi și tu, Emerido, — îi ziceau rudele — căci spiritul te va răpi, te va trage cu sine în adâncime!“

Copila însă ținea cu sănătate la cuvantul dat și era gata de a împlini îndată sarcina luată asupra sa.

Deci plecară spre Caratamîn.

Emerido își lăsa tovarășii de drum în marginea unei prăpastii adânci, iar ea se lăua pe-o potecă strâmtă, în sus, spre ochiul de mare....

Noaptea își întinsește domnia peste munți și vâlăi. Copila urca mereu. Când a zărit în mijlocul campiilor de zăpadă oglinda albastră, — ochiul infernului — per că o străbătu un flori, din creștet până în tâlpi, și îi era teamă să înceapă blâstemu.

Dar în curând îi dispără spaima și glasul de argint al copilei resună săa de frumos în largul firii atipite. La prima strigare ochiul abia se încrește; și roșii copila a două-oară blâstămul, valurile se frâmătau de-alungul termurilor. Iar la strigatul al treilea se ridică din valuri în-

Dela spitalul militar. A murit Sâmbăta infanteristul Nicolae Apolzan, din Oca, comitatul Alba-Iulia, în etate 23 de ani. Înmormântarea î se face astăzi Luni, după ritul gr. ort. din casa mortuară a spitalului de garnizoană din loc.

Transportul trupelor engleze. Un ziar din Amsterdam, *Tijd*, care păstrează multă simpatie pentru tripla înțelegere, scrie că în Franță au debarcat 720 mii de soldați din Anglia, și că alte trupe deocamdată nu au să mai sosescă. A nouă armată engleză va fi transportată în Franță abia la primăvara.

† Ioan Emilian Aron, locotenent în regimentul de infanterie numărul 51, a decedat în Cluj, în urma unui morb greu, căpătat pe câmpul de răsboiu. Se află în etate de 27 ani. Remășiile sale pământesti au fost dusă la Brașov, unde își au domiciliul îndurerăți sei părinți, și aci au fost așezate spre odihnă vecinică în cimitirul bisericii Sfântul Nicolae din Prund. Odihnească în pace!

Răsboiul și balurile. Carneavalul din acest an va lăsa mult de dorit chiar și în tările, unde balurile mascate și alte sgoimotoase petreceri s'au înrădăcinat de mult în popor. În Italia sunt interzise, pentru carneavalul actual, toate balurile mascate. Guvernul din Elveția de asemenea, la intervenirea cerurilor bisericii reformate, a opri conductele și mascăradele obișnuite în carneavalul elvețian. Cu toate că și Italia, și Elveția sunt țări neutrale, totuși astăzi că timpurile sunt prea serioase pentru a fi sărbătate cu dansuri.

Revolta soldaților. Din Constanța se scrie, că în garnizoana dela Odessa s'au răscusat două regimenter de infanterie și unul de cavalerie. Soldații au refuzat să ascute de ofițeri. Casarmele acestor regimenter au fost închise și separate de alte casarme. Capii revoltanilor, condamnați la moarte de către tribunalul militar, a doua zi au fost împușcați.

Numărul prizonierilor. La sfârșitul anului 1914 s'au aflat pe teritoriu german ca prizonieri 8138 de ofițeri și 577.875 soldați de rând, ruși, francezi, belgieni și engazi. Dacă la suma aceasta se mai pune numărul rușilor, sârbilor și muntenegrenilor ajunși în captivitate austro-ungară, numărul total de prizonieri trece peste opt sute de mii de oameni.

Souveranul naș. Din Viena se scrie: August Hocke, celățean de omenie și rezervist, îndată ce izbucnit răsboiul, a pornit dela Nieder-Ebersdorf la regimentul lui de landwehr. Când a plecat, a lăsat acasă nevasta cu sase băieți sănătoși, cari au să fie căndva și ei ostași împărați. În lipsa lui Hocke din sat, a sosit la casă și săptea bucurie, care era sătă este băiat. Bravul rezervist s'a gândit, că acum ar putea să se întrepte chiar către supremul comandant și să îl rozește la băiatul al săptelea. Cancelaria de cabinet a întărit săptămâna trecută, că monarhul primește rugarea ce i se adresează de rezervistul Hocke. Fericitul tată a plecat în concediu pe cîteva zile, să vadă pe cel mai nou fin al Maiestății Sale domitorului.

săși figura lui Pilaș, locotenitorul Iudeii, cum sedea odată în vesmîrile de gală pe tronul său de proconsul.

— „Tu copil, îmi poruncești în numele celor răstignit să mă supun! — oferă spiritul. — Mă supun, dar te rog permită să pot veni în fiecare an odată pe pământ, cu trup cu tot; sunt silit, aceasta e pedeapsa marelui meu păcat. Rugăciunile roșite pentru mine nu se ridică până la cer. Durere! Mă muncesc și mă voi munci până la sfârșitul lumii!“

Emeridei i se facu milă de spiritul osândit pe vecie.

— „Fie voia ta! În numele celor răstignit îți dau văi să vîi în fiecare an odată pe pământ, cu trup cu tot, anume în noaptea Nașterii Domnului în Vîzleam!“

Spiritul lui Pilat se scufundă în adâncime.

Copila se trezi în revărsatul zorilor la poala muntelui și nu stia cum ajunse acolo. Nu i se întâmplase nimic.

Traditiona spune, că în fiecare an, când în noaptea lui Moș-Crăciun o stea strălucitoare se ivescă pe cer, oglinda ochiului se despărță în două și apare Pilat din Pont pe tronul său de proconsul, privind cu duiosie, cum își respiră în taină râzile de aur până în revărsatul zorilor, cind o zină nevăzută îi stârge lumina drăgălașă.

Tradusă de A. Nan.

Expoziție în Roma. Societatea amatorilor de arte frumoase, care organizează expozițiile internaționale din Roma, a hotărât ca în primăvara anului curent, pe lângă toate imprejurările răsboinice, să deschidă eărăși obisnuită expoziție. Va dura din Martie până în Iunie și va fi instalată în palatul expoziției.

Regatul Iudeea. Presa engleză și franceză se ocupă cu planul, ca în caz de invadare să căștigă de statele triple înțelegeri, să se alcătuească din Siria și Palestina un nou regat, Iudeea, cu capitala Ierusalim. Noul stat ar avea să apere Egiptul în contra invaziunilor turcești.

Dipla. Porunca prealabilă a chemat și pe George G.... sub drapel, ca să-și facă datorința față de patrie. În cursul instrucției militare pe care o primea la casarmă, George, însă, un descendent îndepărtat al lui Farao, s'a bolnavit și a fost dus la spital. Aici domnul medic l-a vizitat cu deamnărul și-a încreștit fruntea. Personalul de serviciu, care însoțește pe domnul medic dela pat, pentru a-i primi ordinele, stie ce înseamnă aceasta: cauză e grav, foarte grav! Si telegrafează acasă, parintilor, să vină cu grăbire dacă vreau să-și mai vadă copilul. În dimineață zilei următoare tata lui George era la poarta spitalului. I-să spus în care cameră se află fiul său, a urcat cu grăbire treptele, și în sfârșit a ajuns la patul fiului său, pe care l-a sălat în stare foarte desprătată, aproape sfârșit de tot. S'a pus bătrânu pe marginea patului și a început să plângă. Într-un târziu George deschide ochii și privirile lor se întâlnesc. Atunci tatăl său scoate ceva din desăvârșire, aceea ce adusese de acasă, și ce stia că este lui George mai drag și mai scump — *dipla!* George era așteptă la poartă spitalului. Primejdia trecuse. A și sous bătrânu, că poate pleca linistit acasă, fiul său e sărat, se face cu siguranță sănătos. Si alt rând de lacrimi a început săurgă din ochii bătrânu. Erau lacrimi de bucurie. A plecat acasă bătrânu, dar diploma a rămas în spital, la George!

Bioscopul Apollo din Gesellschaftshaus va reprezenta Luni și Marti în 1 și 2 Februarie și în următorul program: Viață tiganească, după natură. Noul învățător de casă, comedie într-un act. Datorință sfântă, dramă splendidă în 2 acte. Unchiul plăcut, comedie „Nordisk“ în 3 acte. Rolul principal îl joacă cea mai frumoasă artistă daneză Elsa Fröhlich.

Teatru.

(x) Publicistul și poetul vienez Ludovic Anzengruber, mort în etatea bărbătiei înainte de astăzi cu un sfert de veac, a lăsat după sine și căteva povestiri și drame tărănești. Din aceste din urmă apară deslușit puternicul talent al unui autor din cei mai productivi.

Piesele sale realistice se afirmă în repertoriul tuturor teatrelor, care se ocupă și cu desvoltarea calităților morale și crea

„VENETIANA“,
institut de credit și econ. soc. pe takarék- és hitelintézet részvény-
actii în Venetia-inferioară.

CONVOCARE.

Domnii actionari ai institutului de credit și economii „Venetiana“ societate pe acți i să invită conform §-ui 17 din statute la a

XIII-a adunare generală ordinără,

care se va ține în Venetia-inferioară la **14 Februarie a. c.** la 1 oră p. m. în localul institutului.

Obiectele:

1. Alegerea unui notar și a 2 membrilor verificători.
2. Raportul direcției și al comitetului de supraveghere despre banțul anului 1914 și darea absolutorului.
3. Cetarea bilanțului și împărțirea profitului curat al anului 1914.
4. Eventuale propuneri.

Directiunea.

(5) 1-1

Contul bilanț la 31 Decembrie 1914.

Activa—Vagyon. Mérleg számla 1914 év deczember 31-én. Pasiva—Teher.

	K f		K f
Cassa în număr — Pénztárkészlet	2,495 44		
Cambii escomptate — Leszá- mitolt váltók	200,577—		
Cambii cu acop. hip.—Jelzál. bázis, váltókölcsön	65,707—	266,284—	
Imprumut en oblig. — Kötvény kölcsön	11,318—		
Efecte — Ertékpapírok	485—		
Debitori — Adosok	1,972—		
	282,954 44		

Contul profit și perdere.

Debit—Tartozik.

Nyereség és veszteség s. ámala.

Credit—Követel.

	K f		K f
Interesele fond. de rez. — Tartalék alap- nak kamat	681—		
Interese de depuner — Takar. betéti k. m.	11,918 47		
Spese — Költségek: Chirie — Házber	200—		
Salare — Fizetések	2,800—		
Spese de biroz — Irodai költ- ségek	236 73		
Porto — Postadíj	46 28	3,283 01	
Contribuționi: — Adó: Dare directă și arunc — Egypes és potadó	2,427 69		
10% dare de int. de dep — 10% betéti kamat adó	1,191 85	3,619 54	
Profit curat — Tiszta nyereség	7,963—		
	27,465 02		

Venetia-inferioară, în 31 Decembrie 1914 — Alsó-Venicezén, 1914 dec. hó 31-én.

Comanicu György s. k., director exec. — vezér igazg.

Cornea Miklos s. k., cassar. — pénztártnok.

Ganea Mihály s. k., contabil. — könyvelő.

Directiunea: — Az igazgatóság:

George Comanicu m. p. George Halmagi m. p. Nicolae Cornea m. p
George Pop m. p. Rosalim Mija m. p. Mateiu Mateiu m. p. Ioan Popita m. p.
Conturile prezente confronțându-se cu registrele principale și auxiliare său și sunt exacte. — Alolirott fe ügyelőb zottság a jelen számlákat megvizsgáltuk a fő és mellék-könyvkéke, összehasonlítván, az kat mindenben helyesnek tűntük

Comitetul de supraveghere: — A felügyelő bizottság:

Venetia-inferioară, în 31 Decembrie 1914. — A'só-Venicezén, 1914 dec. hó 3-én.

Zosim Oana m. p. Nicolae Stoica m. p. Gheorghe Suteică m. p.
Szászsebesi Valer m. p. Ciocan György m. p. Revăzut: Valeriu Giuroias m. p.

Prăvălia se discompune total.**Desfacere totală concesionată.**

De argint veritabil inele și cercei dela cor. — 40 în sus		Toți artieli in aur veritabil de 14 carate, cu veritabile briante, diamante, pietri scumpe, după greutate, cât se poate de ieftin.
" " broșe și cătătoare (juju) " " 40 "		de China dela cor. 180 în sus
" " ceasuri " " 4— "		vase de flori " " 180 "
" " brățări și nasturi " " 50 "		decorații de " " 5— "
Bastoane de preumbilare și de călărit de argint sau montate cu argint " " 3— "		lucruri de lux, decorații de mașă și petreci, tacamuri Bendorfier și Cristofle, în alegere mare și cât se poate de ieftin.
De argint veritabil lanțuri de ceas " " 130 " "		Piecare obiect de aur și argint e probat și examinat oficios, și provăzut cu insignia oficiosă. Afără de aceea se garantează și în scris pentru veritabilitate.
" " tabachere " " 8— "		Mai departe recomand ceasuri de buzunar de nickel, otel, golding, argint nou . . . . .
" " tacămări o-biecte de lux, decorație de masă de tot felul căt se poate de ieftin după greutate.		250 "
Aur verit. 14 carat inele, cercei " " 3— "		Ceasuri de perete . . . . .
" " lanțuri de ceas " " 14— "		3— "
" " ceasuri de dame	15— "	
" " brățări	12— "	
" " acătătoare (juju)	4— "	

Numai en bani gata!

Rog pentru sprințul Osoarăului public, en stimă:

IULIU ERÓS,prăvălie de orologe, juvaericale, aurării, argintării și argint de China,
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

(2) 6-24

La Librăria arhidiecezană în Sibiu,
se află de vânzare:

ALBUM

de

brodării și țesături românești.

Compus și editat

de

Minerva Cosma.

Prețul 16 cor.

Cărți nouă apărute

se află de vânzare la

Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Archibald, *Impresii de Călătorie*, note de om născut. Prețul cor. 250. + 20 fil. porto.

Boldor A., *Dare de samă* asupra misiunii literare pedagog. din anul şcolar 1912/13.

Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Bunea Dr. A., *Inceritate de Istoria Românilor* până la anul 1382. Scriere postumă cu un Portret foarte bine reușit al autorului. Prețul 5 cor. + 20 fil. porto.
Caragiale I. L., *Teatru*, opere complete.

Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Cartea Verde, textul tratatului de pace dela București 1913. Prețul cor. 150. + 20 fil. porto.
Cazabon A., *Înțe Femeie și pisică*, novele.

Prețul cor. 150. + 20 fil. porto.

Chirilescu M. I., *Granicerul*, novele. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.
Coșbuc G., *Fire de Tort*, poezii. Ediție nouă cu 100 pagini mai mari decât ediția anterioră. Prețul 3 cor. + 20 fil. porto.
Diamandy G., *Chemarea Codrului*, poveste vitească în 3 acte. Prețul cor. 150. + 10 fil. porto.
Dragescu Dr. I., *Pro patria, Povestire de spre începutul și menirea neamului românesc*. Prețul 3 cor. + 30 fil. porto.
Dulfu P., *Gruia lui Novac*. Epopee alcătuită din canticile de viteje ale poporului român. Cu ilustrații de A. Murnu. Ed. simplă cor. 150, ed. de lux cor. 250. + 20 fil. porto.

Eroii Noștri, pagini alese din istoria nemului. 3 broșuri à 30 bani. Broșura I conține: Răboala între Români și Daci. Broșura II conține: Dacia sub Traian. Broșura III conține: Muntenia și Moldova, întâiere lupte cu Ungurii. Broșurile acestea sunt scrise pe înțelesul poporului. Porto 10 fil.

Farago Elena, *Din taina vechilor Răspândii*, poezii. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.
Filipescu N., *Discursuri politice*, publicate de N. Pandelea. Vol. I. 1888—1901.

Prețul 3 cor. + 20 fil. porto.

Flaubert G., *Salambo*, roman. Tradus de Ludovic Dauș. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.
Galaction G., *Biserica din Răzoare*, novele și schițe. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.
Ghica Ioan, *Pământul și Omul*, ilustrat.

Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

Goethe, *Faust*, tragedie. Traducere în versuri de Ion Gorun. Prețul 1 coroană. + 10 fil. porto.
Hamat Alexiu, *Noua lege militară*. Extras din lege și tâcuirea ei. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.
Herz A. de, *Bunicul*, comedie în 3 acte.

Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Hodoș E., *Frumoasa din Nor*, și alte povesti. Prețul cor. 250. + 20 fil. porto.
Hodoș Z., *Masă ieftină*, gătirea mâncărilor de dulce și de post. Rețete de Bucate simple și bune. Prețul cor. 120. + 10 fil. porto.
Horia-Petra Petrescu, *Văduvioara* și alte sase monologe pentru bărbați și dame tinere. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

In Teara lui Vlaicu. Prințul pomenirei lui Aurel Vlaicu. Prețul 80 fil. + 5 fil. porto.

Ionescu Șisești G., *Călător*. Prețul cor. 150. + 10 fil. porto.
Iorga N., *Note de Drum*. Prețul cor. 125. + 10 fil. porto.
Iorga N., *Istoria Statelor Balcanice în epoca modernă*, Lecții ținute la Universitatea din București. Prețul cor. 350. + 30 fil. porto.
Irimescu Căndeaști I., *Pe durmurile Cadrelor laterului*, impresii și note. Prețul cor. 150. + 10 fil. porto.
Ivanovici A., *Tragedie*, novele. Ediția I-a a acestei cărți s-a trecut în decurs de vreo cîteva zile toate și a ieșit deja ediția II-a în 5—6 mii de exemplare. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.
Vlăhiță A., *Dreptate*, novele. Ediția I-a a acestei cărți s-a trecut în decurs de vreo cîteva zile toate și a ieșit deja ediția II-a în 5—6 mii de exemplare. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.
Vlăhiță A., *Dreptate*, novele. Ediția I-a a acestei cărți s-a trecut în decurs de vreo cîteva zile toate și a ieșit deja ediția II-a în 5—6 mii de exemplare. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.
Vlăhiță A., *Dreptate*, novele. Ediția I-a a acestei cărți s-a trecut în decurs de vreo cîteva zile toate și a ieșit deja ediția II-a în 5—6 mii de exemplare. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.
Vlăhiță A., *Dreptate*, novele. Ediția I-a a acestei cărți s-a trecut în decurs de vreo cîteva zile toate și a ieșit deja ediția II-a în 5—6 mii de exemplare. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Vlăhi